N. 3080.

CURRENDA XVII.

A. D. 1863.

N. 2892.

Epistola encyclica Sanctiss. D. N. Pii IX. ad Cardinales, Archieppos et Eppos Italiae intuitu Ecclesiae calamitatum.

Encyclica haec de 10. Aug. a. c. in exordio exprimit moerorem ob continuum bellum undique Ecclesiae allatum; ulteriori tractu commemorat varias Ecclesiae Italiae calamitates ob serpentes fidei errores et morum depravationes, collaudatque strenuos fidei et morum assertores... Demum ad perseverantiam continuasq. supplicationes excitat. &c.

Tenor Ejus sequens animos ad saluberrima concitet sensa:

Dilectis Filiis nostris S. R. E. Cardinalibus ac Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis et Episcopis Italiae.

PIUS PP. IX.

„Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, Salutem et Apostolicam Benedictionem. Quanto conficiamur moerore ob saevissimum sacrilegumque bellum in omnibus fere terrarum orbis regionibus catholicae Ecclesiae hisce asperrimis temporibus allatum, ac praesertim in infelici Italia ante Nostros oculos a Subalpino Gubernio plures abhinc annos indictum, et magis in dies excitatum, quisque Vestrum vel facile cogitatione assequi potest, Dilecti Filii Nostri, ac Venerabiles Fratres. Verum inter gravissimas Nostras angustias, dum Vos intuemur, maximo afficimur solatio et consolatione. Siquidem Vos quamvis omnibus injustissimis, violentisque modis miserandum in modum vexati, et a proprio grege avulsi, in exilium ejecti, atque etiam in carcerem detrusi, tamen virtute ex alto induti nunquam intermisistis qua voce, qua salutaribus scriptis Dei, ejusque Ecclesiae, et Apostolicae hujus Sedis causam, jura, doctrinam strenue tueri, vestrique gregis incolumitati consulere. Itaque Vobis ex animo gratulamur, quod vehementer laetamini pro nomine Jesu contumeliam pati, ac meritis Vos laudibus efferimus utentes Sanctissimi Nostri Decessoris Leonis verbis: „Licet laboribus dilectionis vestræ, quos pro observantia catholicae fidei suscepistis, toto corde compatiar, et ea quae Vobis...... illata sunt, non aliter accipiam, quam si ipse pertulerim, intelligo tamen magis esse gaudii, quam moeroris, quod, confortante Vos Domino Jesu Christo in evangelica apostolicaque doctrina insuperabiles perstitistis..... Et cum Vos inimici fidei christianae ab Ecclesiarum vestrarum sede divellerent, maluistis peregrinationis injuriam pati, quam nulla impietatis ipsorum contagione violari.“ 1)

1) S. Leo Epist. 154. ad Episcopos Aegyptios, edit. Baller.

Atque utinam Vobis tantarum Ecclesiæ calamitatum finem nuntiare possemus! Sed nunquam satis lugenda morum corruptela undique ingravescens, et irreligiosis, nefandis obscenisque scriptis, ac scenicis spectaculis, et meretriciis domibus fere ubique constitutis, ac aliis pravis artibus promota, et monstrosa omnium errorum portenta quaquaversus disseminata, et abominanda vitiorum omniumque scelerum increscens colluvio, et mortiferum *incredulitatis* ac *indifferentismi* virus longe lateque diffusum, et ecclesiasticæ potestatis, ac sacrarum rerum, legumque contemptio, despicientia, et injusta ac violenta bonorum Ecclesiae depopulatio, et accerima ac continua contra sacros Ministros, ac Religiosarum Familiarum Alumnos, Virginesque Deo devotas insectatio, ac diabolicum prorsus adversus Christum, eiusque Ecclesiam, doctrinam, et hanc Apostolicam Sedem odium, et innumera fere alia, quæ ab infensissimis rei catholicæ hostibus patrantur, et quotidie lamentari cogimur, videntur optatissimum illud protrahere ac differe tempus, quo plenum sanctissimae nostræ religionis, justitiæ, ac veritatis triumphum videre possimus. Oui quidem triumphus deesse non poterit, etiamsi Nobis datum non sit noscere tempus eidem triumpho ab omnipotenti Deo destinatum, qui omnia admirabili divina sua providentia regit ac moderatur, et ad nostram dirigit utilitatem. Etsi vero cælestis Pater Ecclesiam suam sanctam in hac miserrima et mortali peregrinatione militantem, variis ærumnis et calamitatibus affligi et vexari permittit, tamen cum ipsa a Christo Domino supra immobilem et firmissimam petram sit fundata, non solum nulla vi, nulloque impetu convelli, et labefactari unquam potest, verum etiam ipsis „persecutionibus non minuitur, sed augetur, et semper dominicus ager segete ditiori vestitur, dum grana, quæ singula cadunt, multiplicata nascuntur“ 1) Quod, Dilecti Filii Nostri et Venerabiles Fratres, luctuosissimis etiam hisce temporibus singulari Dei beneficio evenire conspicimus. Nam quamvis immaculata Christi Sponsa impiorum hominum opera in præsentia vehementer afflictetur, tamen de suis hostibus agit triumphum. Enimvero ipsa suos triumphat hostes, et mirifice splendescit tum singulari vestra et aliorum Venerabilium Fratrum totius catholici orbis Sacrorum Antistitum erga Nos, et hanc Petri Cathedram fide, amore, observantia, et eximia constantia in catholica unitate tuenda, tum tot pientissimis religionis, et christianae caritatis operibus, quae, Deo auxiliante, magis in dies multiplicantur in catholico orbe, tum sanctissimae fidei lumine, quo magis in dies tot illustrantur regiones, tum egregio Catholicorum erga ipsam Ecclesiam, ac Nos, et hanc Sanctam Sedem amore et studio, tum insigni et immortali martyrii gloria. Nostis enim quomodo in Tunkini, et Cocinchinae praesertim regionibus Episcopi, Sacerdotes, laicique viri, ac vel ipsae imbelles mulieres, ac teneri adolescentuli, et adolescentulae veterum martyrum exempla aemulantes animo invicto, et heroica virtute crudelissimos quosque cruciatus despicere, et exultantes pro Christo vitam profundere vehementer laetantur. Quae sane omnia non levi Nobis, Vobisque consolationi esse debent inter maximas, quibus premimur, acerbitates.

Verum cum Apostolici Nostri ministerii officium omnino postulet, ut Ecclesiae causam Nobis ab ipso Christo Domino commissam omni cura studioque defendamus, illosque

1) S. Leo Serm. 82. in natal. Apost. Petri et Pauli.

omnes reprobemus, qui Ecclesiam ipsam, ejusque sacra jura, Ministros, et hanc Apostolicam Sedem oppugnare et conculcare non dubitant, iccirco hisce Nostris Litteris denuo ea omnia et singula confirmamus, declaramus, ac damnamus, quæ in pluribus consistorialibus Allocutionibus, aliisque Nostris Litteris cum ingenti animi Nostri molestia lamentari, declarare, et damnare coacti fuimus 1).

Atque hic, Dilecti Filii Nostri et Venerabiles Fratres, iterum commemorare et reprehendere oportet gravissimum errorem, in quo nonnulli catholici misere versantur, qui homines in erroribus viventes, et a vera fide, atque a catholica unitate alienos ad aeternam vitam pervenire posse opinantur. Ouod quidem catholicae doctrinae vel maxime adversatur. Notum Nobis, Vobisque est, eos, qui invincibili circa sanctissimam nostram religionem ignoratia laborant, quique naturalem legem, ejusque praecepta in omnium cordibus a Deo insculpta sedulo servantes, ac Deo obedire parati, honestam rectamque vitam agunt, posse, divinae lucis, et gratiae operante virtute, aeternam consequi vitam, cum Deus, qui omnium mentes, animos, cogitationes, habitusque plane intuetur, scrutatur et noscit, pro summa sua bonitate, et clementia minime patiatur quempiam aeternis puniri suppliciis, qui voluntariae culpae reatum non habeat. Sed notissimum quoque est catholicum dogma, neminem scilicet extra catholicam Ecclesiam posse salvari, et contumaces adversus ejusdem Ecclesiae auctoritatem, definitiones, et ab ipsius Ecclesiae unitate, atque a Petri Successore Romano Pontifice, cui *vineae custodia a Salvatore est commissa* 2) pertinaciter divisos, aeternam non posse obtinere salutem. Clarissima enim sunt Christi Domini verba „Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, et publicanus“ 3) „Qui vos audit, me audit, et qui vos spernit, me spernit, qui autem me spernit, spernit eum, qui misit me“ 4) „Qui non crediderit condemnabitur“ 5) „Qui non credit, jam judicatus est“ 6) „Qui non est mecum, contra me est, et qui non colligit mecum, dispergit“ 7) „Hinc Apostolus Paulus hujusmodi homines dicit *subversos, et proprio judicio condemnatos*“ 8), „et Apostolorum Princeps illos appellat“ „magistros mendaces, qui introducunt sectas perditionis, Dominum negant, superducentes sibi celerem perditionem“ 9).

Absit vero, ut catholicae Ecclesiae filii ullo unquam modo inimici sint iis, qui eisdem fidei caritatisque vinculis, nobiscum minime sunt conjuncti, quin immo illos sive pauperes, sive aegrotantes, sive aliis quibusque aerumnis afflictos omnibus christianae caritatis officiis prosequi adjuvare semper studeant, et in primis ab errorum tenebris, in quibus misere jacent, eripere, atque ad catholicam veritatem, et ad amantissimam Matrem Ecclesiam reducere contendant, quae maternas suas manus ad illos amanter tendere, eosque ad suum sinum revocare

---

1) Allocut. 20. Junii 1859 — 26. Septemb. 1859. — 13. Julii 1860. — 28. Septemb. 1860. — 17. Decemb. 1860. — 18. Mart. 1861. — 30. Septemb. 1861. — 9. Junii 1862. — Epist. Encycl. 18. Jun. 1859. — 19. Jan. 1860. — Apostol. Litt. 26. Mart. 1860. 2) Concil. Oecum. Chalcedonen. in Relat. ad Leonem Papam. 3) Matth. c. 18. v. 17. 4) Luc. 10. v. 16. 5) Marc. c. ult. v. 16. 6) Joan. c. 3. v. 18. 7) Luc. c. 11. v. 23. 8) Ad Tit. c. 3. v. 11. 9) Epist. 2. c. 2. v. 1.

nunquam desinit, ut in fide, spe, et caritate fundati, ac stabiles, et in omni opere bono fructificantes, aeternam assequantur salutem.

Nunc autem, Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, silentio praeterire non possumus alium perniciosissimum errorem, et malum, quo hac nostra infelicissima aetate hominum mentes animique misere abripiuntur, ac perturbantur. Loquimur nempe de effrenato ac damnoso illo proprio amore et studio, quo non pauci homines, nulla plane proximi sui ratione habita, proprias utilitates, et commoda unice spectant et quaerunt; loquimur de insatiabili illa dominandi et acquirendi cupiditate, qua, honestatis justitiaeque regulis omnino posthabitis, divitias quovis modo cupidissime congerere, et cumulare, non desinunt, ac terrenis tantum rebus assidue intenti, et Dei, religionis, animaeque suae immemores suam omnem felicitatem in comparandis divitiis et pecuniae thesauris perperam collocant. Meminerint hujusmodi homines, ac serio meditentur gravissima illa Christi Domini verba „Quid prodest homini si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur? 1) et animo sedulo reputent, quae Apostolus Paulus docet“ „Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem et in laqueum diaboli, et desideria multa inutilia, et nociva, quae mergunt homines in interitum et perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes, erraverunt a fide, et inseruerunt se doloribus multis“ 2).

Equidem homines juxta propriam ac diversam cujusque conditionem suis laboribus necessaria vitae praesidia sibi comparare debent seu in litteris, ac scientiis excolendis, seu in artibus tum ingenuis, tum vulgaribus exercendis, seu in publicis, privatisque muneribus obeundis, seu in rerum commercio habendo, sed omnino oportet, ut omnia cum honestate, justitia, integritate et caritate agant, et Deum prae oculis semper habeant, ejusque mandata, ac praecepta diligentissime observent.

Jam vero dissimulare non possumus, acerbissimo Nos angi dolore, cum in Italia nonnulli ex utroque Clero reperiantur viri, qui adeo sanctae suae vocationis sunt obliti, ut minime erubescant exitialibus etiam scriptis falsas disseminare doctrinas, ac populorum animos contra Nos, et hanc Apostolicam Sedem excitare, ac civilem Nostrum et ipsius Sedis principatum oppugnare, et nequissimis catholicae Ecclesiae, ejusdemque Sedis hostibus omni opera studioque impudenter favere. Qui ecclesiastici viri a suis Antistitibus, et a Nobis, atque ab hac Sancta Sede desciscentes, et Subalpini Gubernii, ejusque Magistratuum favore, et auxilio freti eo temeritatis devenerunt, ut ecclesiasticis censuris et poenis plane spretis, minime extimuerint, quasdam omnino improbandas Societates *Clerico—liberali, Di mutuo socorso Emancipatrice del Clero Italiano* vulgo appellatas, aliasque eodem pravo spiritu animatas constituere, et quamvis a propriis Antistitibus merito interdicti a sacro ministerio obeundo, tamen minime pavent illud, veluti intrusi, in pluribus Templis perperam et illicite exercere. Quapropter et commemoratas detestandas societates, et improbam eorundem ecclesiasticorum ho-

1) Matth. c. 16. v. 26. 2) Epist. I. ad Timoth. c. 6. v. 9. 10.

minum agendi rationem reprobamus, damnamus. Atque eodem tempore hos infelices ecclesiasticos viros etiam atque etiam monemus, hortamur, ut resipiscant, et redeant ad cor, propriaeque saluti consulant, serio considerantes, quod „nullum ab aliis magis praejudicium, quam a Sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit“ 1), ac diligenter meditantes, districtam ante tribunal Christi rationem aliquando esse redendam. Faxit Deus, ut hi miseri ecclesiastici homines paternis Nostris monitis obtemperantes velint Nobis eam adhibere consolationem, quam Nobis afferunt illi utriusque Cleri viri, qui misere decepti, et in errorem inducti ad Nos in singulos dies confugiunt poenitentes, ac supplici prece errati veniam, et a censuris ecclesiasticis absolutionem humiliter enixeque implorantes.

Optime autem noscitis, Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, impia omnis generis scripta e tenebris emissa, ac dolis, mendaciis, calumniis et blasphemiis plena, et scholas acatholicis magistris traditas, et templa acatholico cultui destinata, ac multiplices alias diabolicas sane insidias, artes, conatus, quibus Dei hominumque hostes in misera Italia catholicam Ecclesiam, si fieri unquam posset, funditus evertere, ac populus, et improvidam praesertim juventutem quotidie magis depravare, corrumpere, et ex omnium animis sanctissimam nostram fidem religionemque radicitus extirpare connituntur. Itaque nihil dubitamus, quin Vos, Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres confortati in gratia Domini Nostri Jesu Christi pro egregio vestro episcopali zelo pergatis, ut adhuc cum maxima vestri nominis laude fecistis, concordissimis animis et ingeminatis studiis constanter opponere murum pro Domo Israel, et certate bonum certamen fidei, et ab adversariorum insidiis fideles curae vestrae commissos defendere, illosque assidue monere, et exhortari, ut sanctissimam fidem, sine qua impossibile est placere Deo, et quam a Christo Domino per Apostolos tenet ac docet catholica Ecclesia, constantissime teneant, ac stabiles et immoti permaneant in divina nostra religione, quae una est vera, aeternamque parat salutem, ac civilem etiam societatem vel maxime sospitat atque fortunat. Quapropter ne desinatis per parochos praesertim, aliosque ecclesiasticos viros vitae integritate, morum gravitate, ac sana solidaque doctrina spectatos tum divini verbi praedicatione, tum catechesi populos curae vestrae traditos veneranda augustae nostrae religionis mysteria, doctrinam, praecepta, disciplinam continenter et accurate docere. Etenim apprime scitis, ingentem malorum partem ex divinarum rerum, quae ad salutem necessariae sunt, inscitia plerumque oriri, ac propterea probe intelligitis, omnem curam, industriamque esse adhibendam, ut hujusmodi malum a populis depellatur.

Antequam vero huic Nostræ Epistolæ finem faciamus, Nobis temperare non possumus, quin meritas Italiæ Clero laudes tribuamus, qui ex parte longe maxima Nobis et huic Petri Cathedræ, ac suis Antistitibus ex animo adhærens a recta via minime declinavit, sed illustria suorum Antistitum exempla sequens, et asperrima quaeque patientissime perferens munere suo egregie perfungitur. Ea profecto spe nitimur fore, ut Clerus idem, divina auxiliante

1) S. Gregor. M. Homil. 17. in Evangel.

gratia, digne ambulans vocatione, qua vocatus est, splendidiora suae pietatis, ac virtutis specimina exhibere semper contendat.

Debito quoque laudum præconio prosequimur tot Virgines Deo sacras, quæ a propriis Monasteriis violenter exturbatae, ac suis reditibus spoliatae, et ad mendicitatem redactae haud tamen fregerunt fidem, quam Sponso dederunt, sed omni constantia tristissimam suam conditionem tolerantes non cessant diurnis nocturnisque precibus levare manus suas in sancta Deum pro omnium et suorum etiam persecutorum salute obsecrantes, et misericordiam a Domino patienter expectantes.

Meritis etiam laudibus Italiae populos ornare gaudemus, qui catholicis sensibus egregie animati tot impias contra Ecclesiam molitiones detestantur, et filiali Nos, et hanc Sanctam Sedem, ac suos Antistites pietate, observantia, et obedientia prosequi vehementer gloriantur, quique gravissimis licet difficultatibus, ac periculis praepediti singularis sui erga Nos amoris, studiique significationes modis omnibus quotidie exhibere, et maximas Nostras, et Apostolicae hujus Sedis angustias tum collatitia pecunia, tum aliis largitionibus sublevare non desistunt.

In tantis autem acerbitatibus, lantaque contra Ecclesiam excitata tempestate, ne despondeamus unquam animum, Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, cum „et consilium nostrum, et fortitudo sit Christus, ac sine quo nihil possumus, per ipsum cuncta possimus; qui confirmans praedicatores Evangelii, et Sacramentorum ministros, ecce ego, inquit, vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi" 1), et cum certo sciamus, infer portas nunquam esse prævalituras adversus Ecclesiam, quæ semper stetit, stabitque immota custode et vindice Christo Jesu Domino Nostro, qui eam ædificavit, et qui fuit *heri, et hodie, ipse et in sæcula* 2)

Ne desinamus autem, Dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, ardentiore usque studio in humilitate cordis nostri orationes et postulationes Deo per Jesum Christum dies noctesque offerre, ut, hac turbulentissima tempestate depulsa, Ecclesia sua sancta a tantis calamitatibus respiret, et ubique terrarum optatissima pace ac libertate fruatur, et novos ac splendidiores de suis inimicis agat triumphos, utque omnes errantes divinæ suæ gratiæ lumine perfusi ab erroris via ad veritatis, justitiæque iter revertantur, ac dignum poenitentiae fructum facientes perpetuum sancti sui nominis amorem et timorem habeant. Ut autem dives in misericordia Deus ferventissimis nostris precibus facilius annuat, invocemus potentissimum Immaculatæ Sanctissimaeque Dei Genitricis Virginis Mariae patrocinium, ac suffragia petamus Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, omniumque Beatorum Caelitum, ut validis suis apud Deum deprecationibus implorent omnibus misericordiam et gratiam in auxilio opportuno, et omnes calamitates et pericula, quibus Ecclesia ubique, ac potissimum in Italia affligitur, potenter avertant.

---

1) S. Leo Epist. 167. ad Rustic Norbon. Episcop. 2) S. Paul. Epist. ad Hebr. c. 13. v. 8.

Denique certissimum singularis Nostræ in Vos benevolentiæ pignus Apostolicam Benedictionem ex intimo corde profectam Vobis ipsis, Dilecti Filii Nosti ac Venerabiles Fratres, et gregi curæ vestræ commisso peramanter impertimus.

Datum Romæ apud S. Petrum die 10. Augusti Anno 1863.

Pontificatus Nostri Anno Decimoctavo"

Nulli dubitamus, quin perlecto ejus tenore ante oculos Vestros volvantur illa bella contra Ecclesiam universalem; illae machinationes præprimis in Italia nuperrime Catholicissima, contra ipsam; illa incredulitatis et indifferentismi portenta; illa tenebrarum monstra, singulariter illa insatiabilis dominandi et acquirendi cupiditas, quae Sua Sanctitas in regionibus Romæ proximioribus conspexerat, et deplorat.

Verum Fratres in Christo Dilectissimi! in Dioecesi quoq Nostra incredulitas et indifferentismus inter quosdam radices fixit, quas evellamus oportet. Indifferentismi lue pusilli etiam, plebei, infecti esse censentur in nonnulis parochiis, in quibus tempore æstatis, fugiunt concianatorem, quærentes umbram in cœmeterio; aut vagando in via clamores excitantes prope templum, præprimis sub indulgentiis... aut in quibus a Catechisationibus se retrahunt, currum pro Sacerdote ad excurrendum mittere negligunt. &c.

Etiam studium dominandi et arripiendi, congerendi fruendique funestum facile inter parochianos deprehenditis; inde illæ insubordinationes, inurbanitates, maledictiones, jurgia, vindictae inter cognatos et vicinos; illæ verberationes quondoq etiam sub Indulgentiis; illae fortunae proximi aut famae læsiones; illa debita non soluta; ille honestæ parsimoniae defectns; illa substantiæ inter famulitium etiam dilapidatio; illa varia luxus genera inter plebeos quoq aut famulantes; illa campis, pratis, silvis illata damna, furta... ille restutitionum indemnisationumque neglectus; illi frequentes ob verba aut jura dubia processus; illæ thori relaxationes; ille thori separationis pruritus; violationes virginitatis, aut voti sobrietatis ac temperantiae... quæ tenebrarum monstra ex parte solicitudinis nostrae ex ovili Nobis concredito propulsare haud iutermittamus,... Interim præcincti ad tantum bellum suspiria non cessemus elicere ad Patrem luminum pro conversione Ecclesiae hostium, pro exaltatione ejus, pro extirpatione errorum et hæresum, pro eliminatione omnis generis peccatorum, demum pro auxilio in prælio spirituali, quia Ejusdem Filius unigenitus nos docuerat: Sine me nihil potestis facere... et Iste rursus per Apostolum: Ego plantavi, Apollo rigavit, Deus autem incrementum dedit.

Tarnoviae 17. Sept. 1863.

L. 2947.

Składki na zgorzały Oświęcim i Klucznikowice.

W krótkim czasie już *trzecie* miasto Diecezyi naszéj stało się pastwą płomieni. *Oświęcim* słynny niegdyś z dziedziców swoich książęcych i ze Sądów grodowych, jako z położenia dla handlu dogodnego i *Klucznikowice* wieś przyległa, kiedy i jaką poniosły szkodę pożarową, Szan. Duchowieństwo poweźmie z następującego Opisu Rządowego:

An alle Kreis- und Bezirks-Vorsteher. Das Bezirksstädtchen Oświęcim und das diesem Städtchen angrenzende Dorf Klucznikowice ist am 29. August l. J. durch eine verherende Feuersbrunst größtentheils niedergebrannt, das Feuer brach am obigen Tage um 12½ Uhr Nachmittag aus einer bisher noch nicht festgestellten Veranlassung aus. Durch eine längere Dürre begünstiget, verwandelte das entfesselte Element binnen einigen Stunden in der Stadt Oświęcim 102 und in dem angränzenden Dorfe Klucznikownice 13 Wohnhäuser sammt vielen anderen Nebengebäuden in einen Aschenhaufen.

Die Pfarrkirche sammt dem Glockenthurme, das Rathhausgebäude und die beiden israelitischen Synagogen sind ebenfalls abgebrannt. Durch diesen Brand sind bis 180 Familien meist zur Klasse der Handel- und Gewerbetreibenden Bevölkerung gehörend und nur zum Theil vom Feldbau lebend, dem größten Nothstande und Elend Preis gegeben worden. Der verursachte Schaden beläuft sich nach Abschlag der assekurirten Häuser und Waaren beiläufig 200000 fl. ö. W.

Zur Linderung der Noth für den ersten Augenblick hat sich in Oświęcim unter dem Vorsitze des dortigen Bezirks-Vorstehers ein Comite gebildet, und es sind diesem letzteren aus dem benachbarten Ortschaften zur Unterstützung der Verunglückten Spenden an Naturalien, Wäsche und baaren Gelde bereits eingeflossen.

Um jedoch den Verunglückten eine reichhaltigere Hilfe zu bringen, ihnen der Wiederaufbau ihrer Wohnungen, die Aufname des Erwerbs zu ermöglichen findet man sich veranlaßt, eine allgemeine Sammlung milder Gaben im Krakauer Verwaltungsgebiethe auszuschreiben und die sich nie verläugnende Mildthätigkeit der Bevölkerung zu freiwilligen möglichst ergiebigen Beiträgen für die Verunglückten anzusprechen.

Mit der Durchführung dieser Sammluug werden die Hr. Kreis- und Bezirks-Vorsteher in ihren Gebiete beauftragt und aufgefordert, die einfließenden Beiträge im Baaren alle 14 Tage spätestens alle Monate an den Hr. Kreisvorsteher in Wadowice, die Nauralgaben aber unmittelbar an den Bezirksvolsteher in Oświęcim zu leiten. Die hochwürdigen bischöflichen Konsistorien in Krakau, Tarnow und Przemyśl werden gleichzeitig angegangen, den politischen Behörden durch bereitwillige Mitwirkung der Geistlichkeit die nöthige Unterstützung zu gewähren. Krakau am 14. September 1863.

Szanowni Dyecezanie! po datkach Waszych na Wiśnicz i Brzesko otwórzcież dłoń po raz *trzeci* wszyscy, a uzbierane kwoty złóżcież albo u c. k. Naczelników Powiatowych albo do Nas przyślijcie. a w pierwszym razie uwiadomcie Nas o ilości kwoty złożonej.

Przy téj sposobności nasuwa się pamięć przeszłości, że tam istniała wspaniała gotyckiéj architektury świątynia Dominikańska, ale że Parafianie jéj nie zakupili, dostała się w ręce Prywatnego. Z dachu i okien i t. d. ogołocona świadczy tylko o świetności swéj dawnéj i utrzymuje smutne wspomnienie, że nie umiano cenić takiego starożytności zabytku... którego mury teraz o podal były świadkami zniszczenia sąsiednich domów, nawet świątyni troskliwie utrzymywanéj, a teraz gdy zgorzał kościół parafialny, dość skromnéj budowy, okazuje się wielka potrzeba kościoła drugiego.

Obok smutku z braku świątyni radośna zawitała nowina, że Sz. Dyrekcya dóbr Arcyksięcia Albrechta dostarcza gonty na dach, a znowu JWP. Ignacy Hrabia na Porębie Bobrowski ze swoich lasów pozwala budulec na dach potrzebny.

Nie mniéj P. T. Patronowie *Wiśnicza* i *Brzeska* dają dowody najrychlejszéj około restaurowania świątyń i pomieszkań Plebańskich pomocy.

Nie ustawajmy Ojca miłosierdzia o zachowanie nas od dalszych klęsk pożarowych błagać, wiedząc z Psal. 126. że *jeśli Pan nie będzie strzegł miasta*, *próżno czuje*, *który go strzeże...* wpajając nabożeństwo do ś. Floryana. Tarnów 24. Wrześ. 1863.

N. 3001.

Piis ad aram precibus commendatur

Anima p. m. A. R. Joannis Fitak 70. ann. parochi in Międzybrodzie ad Lipnik circa ecclesiam de duro materiali exstructam et circa Scholam bene meriti, cruce aurea condecorati, qui 21. Septbris ante horam 8 mane in Domino obdormivit, pro quo Consodales precum unum Missæ sacrificium litare sunt obligati.

Franc. Szlósarczyk,
Præpositus Infulatus, Officialis et Vicar. gener. in spiritual.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae die 30. Sept. 1863.
JOANNES FIGWER, Cancellarius prov.

Tarnoviae & Jasło. Typis Anastasii Rusinowski, 1863.